

som vel at mærke slet ikke ere deres egne Penge, men kun en Part af de Penge, som de kontant modtage af Statskassen. Herfor kunne saa Landboforeningerne komme til at staa som Velgørere og Formyndere for hele den fynske Husmandsstand. De sjællandske Foreninger have ydet Tilskud paa 3,415 Kr., men de Penge, Staten betror dem til Forvaltning, udgøre 12,146 Kr. De bornholmske Foreninger have ydet 100 Kr., men Statstilskuddet i dette Øjemed er 666 Kr. Det er ikke en Gang $\frac{1}{6}$ af Statens Tilskud, som de bornholmske Landboforeninger yde til Husmandssagen. Fra Lolland-Falster foreligge Oplysningerne mangelfuldt. Man kan ikke se, hvorledes disse to Tal stemme med hinanden, men da det er det ærede Medlem for Nakskov (Reventlow), der har underskrevet Oplysningerne, og da han er til Stede her i Tinget i Dag, vil han maaske oplyse os om, i hvor høj Grad Landboforeningerne paa Lolland-Falster ere velgørende over for Husmændene. I Jylland have de samtlige jyske Landboforeninger ydet 11,069 Kr. 63 Ø., men det Statstilskud, de have faaet til Forvaltning, er 35,175 Kr. 67 Ø. Af de 11,000 Kr., som Landboforeningerne have ydet til Husmændene, gaa imidlertid vel at mærke omtrent 3,500 Kr. ikke til Husmændene, men til Konsulenter, til Tryksager og saa til Rejsseudgifter for dem, som ere Formyndere for Husmændene og skulle drage omkring for at bese Husmændenes Lodder og bestemme, hvilke Præmier de skulle have. Som sagt, det er en nem og en billig Maade at være Velgørere og Formyndere paa. De flotte sig ikke med deres egne Penge, deraf ofre de ikke en Øre, men det er Statens Penge, de modtage, og det er dem, de uddele en Part af, og derved er det, de opnaa at staa som Formyndere for vor Husmandsstand.

Af det Citat, som jeg oplæste før fra Husmandsmødet i Køge, vil man se, at det var stærke Røster, der lød ved den Lejlighed. Man ønskede nu at være fri for dette Formynderskab, man ansaa sig for at være lige saa dygtig til at dyrke sin Jord som Gaardmændene, og det ere de sikkert, ja maaske endnu dygtigere. De danske Husmænd dyrke $\frac{1}{9}$ af vort Areal, men i Værdi repræsenterer denne Niendedel en Sjettedel. Det vidner dog om, at Husmændene dyrke deres Jord paa en saadan Maade, at den bliver værdifuldere end nogen anden Jord her i vort Land. Derfor have Husmændene sikkert Ret i at paastaa, at de ere dygtige nok til nu selv

at kunne overtage Styret, og det er det, de ønske. De ønske at naa frem til Fuldmyndighed, og det forekommer mig, at naar en stor Stand ønsker det, er det glædeligt. Det er, synes jeg, en Bestræbelse, der fortjener at støttes herinde fra. Derfor er det, vi have ønsket at stille dette Ændringsforslag. Hvis det bliver vedtaget, ville Husmændene kunne faa Styret af deres egne Sager. Her staaer ikke i vort Ændringsforslag, at det *skal* ske, og at Pengene *skulle* udbetales, men der staaer, at det overlades til Ministeren at træffe Afgørelse, om han vil udbetale dem til en Husmandsorganisation eller ikke. Naar der paa en Egn har dannet sig en Husmandsorganisation, og denne Organisation over for Ministeren fremsætter Ønske om selv at faa Lov at styre sine egne Sager, er Ministeren ifølge vort Forslag bemyndiget til at yde den Statstilskuddet direkte, saa at de selv bestemme, hvem der skal have disse Penge, og paa hvilken Maade de skulle uddeles. Jeg vil paa det bedste anbefale dette Forslag, og jeg forstaar ikke, at man fra anden Side her i Tinget ikke har kunnet gaa med til dette Forslag. Det forekommer mig at vise en Mangel paa Tillid over for vor Husmandsstand. Den ærede Ordfører sagde, at han vilde ikke gaa med endnu, fordi Husmandsorganisationerne ere spredte og smaa. Det er muligt, at de ere det. Det er jo en Bevægelse, som er begyndt i den senere Tid, men det er en Bevægelse, som synes at tage stærk Fart, og det vil sikkert ikke være lang Tid, inden disse Husmandsforeninger ville sprede sig ud over hele Landet. Misfornøjelsen med den nuværende Ordning er til Stede, og jeg tror sikkert, at disse Foreninger have en Fremtid for sig. Jeg synes derfor, det var rimeligt, at man herfra støttede og opmuntrede en saadan Organisations Opstaaen, og det vil bedst kunne ske ved, at man yder dem de Penge til egen Raadighed, som bevilges her fra Rigsdagen.

Jeg gaar derefter over til at omtale et andet Forslag, nemlig Forslaget angaaende de Bevillinger, som ydes til Havebruget. Disse Bevillinger til Havebruget have været delte mellem tre Selskaber, nemlig „De samvirkeude danske Havebrugsselskaber“, „Det jyske Haveselskab“ og „Det kgl. danske Haveselskab“. Det er kun smaa Bevillinger, der have været ydede. De skulle anvendes til Oplæring af Husmænd og Husmænds Koner, Husmænds Sønner og Døtre samt Arbejderes Sønner og Døtre. Man vil altsaa se, at det er en